

1339

ДО:
 Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
 ВЪПРОСИ

КОПИЕ:
 Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 ЕНЕРГЕТИКА

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-Н НАЙДЕН ЗЕЛЕНОГОРСКИ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
 БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО
 САМОУПРАВЛЕНИЕ

Г-Н СТАНИСЛАВ ИВАНОВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Г-Н НАСТИМИР АНАНИЕВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 ТРАНСПОРТ, ИНФОРМАЦИОННИ
 ТЕХНОЛОГИИ И СЪБЩЕНИЯ

Г-Н СВЕТЛИН ТАНЧЕВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
 ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
 ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

гр. София, 27 юни 2016 г.

ОТНОСНО: Предложения на Американската търговска камара в България относно Законопроект за концесиите със сигнатура: N.602-01-29, внесен от Министерски съвет на 9 юни 2016 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

От името на Комитета по обществени поръчки и европейско финансиране към Американска търговска камара в България (наричана по-долу "Камарата") бихме искали да представим на Вашето внимание предложения и коментари по внесения от Министерски съвет Законопроект за концесиите със сигнатура N.602-01-29 (наричан по-долу "Законопроекта").

Камарата оценява усилията в посока разработване на предвидима, прозрачна и по-ефективна законодателна рамка, която да регламентира важни за развитието на икономиката на страната области като концесиите и публично-частните партньорства (наричани по-долу "ПЧП"), чрез транспониране в българското законодателство на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия.

Необходимостта от инвестиции и ПЧП проекти в страната е значителна. ПЧП е ефективен инструмент, който може да бъде използван успоредно с фондовете на ЕС и държавния бюджет, за да се ускорят преките инвестиции в страната и да се подобри качеството на предлаганите публични услуги. Този процес изисква сериозна политическа и обществена ангажираност, прозрачно законодателство и процедури по възлагане, ефективен подход и значителен административен капацитет, които да гарантират необходимата прозрачност и предвидимост за частните партньори.

Бихме искали да насочим към Вашето внимание обстоятелството, че не е направена цялостна оценка на въздействието на Законопроекта, включително не е направена финансова оценка (оценка ползи-разходи) на въздействието, което е в противоречие с изискванията на Закона за нормативните актове, както е в разрез и с поетите от страна на Правителството ангажименти съгласно Националната стратегия за развитие на държавната администрация 2014 - 2020 г.

Конкретни предложения и коментари на Камарата са изложени в Приложение № I и Приложение № II към настоящото писмо. Надяваме се, че те ще бъдат взети предвид в хода на разглеждането и приемането на Законопроекта.

Благодарим за отделеното време и внимание.

С УВАЖЕНИЕ

Д-Р КРАСИМИРА ЧЕМИШАНСКА
ПРЕЗИДЕНТ
АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА
В БЪЛГАРИЯ

Приложение № I

Становище

относно Законопроект за концесиите (наричан по-долу за краткост "Законопроекта") със сигнатура N.602-01-29, внесен от Министерски съвет на 9.06.2016 г.

№	Разпоредба от Законопроекта	Становище / предложение
<u>По Глава първа. Основни положения</u>		
1.	<u>Раздел I. Предмет и цел</u> <i>Чл. 1. (1) С този закон се урежда публично-частното партньорство, при което икономически оператор изпълнява строителство или предоставя услуги по възлагане от публичен орган чрез концесия за строителство или концесия за услуги. (2) Този закон урежда и концесиите за ползване на обекти, които са собственост на държавата или на общини.</i>	В Чл. 1: следва да се включи дефиниция на понятието „концесия”. Дефинициите на всички останали понятия (напр. икономически оператор, кандидат, участник и пр.) е редно да са в Допълнителните разпоредби. <u>Аргумент:</u> Чл. 37 на Указа по прилагане на закона за нормативните актове.
2.	<u>Раздел II. Принципи</u> <i>Чл. 4. (2) Принципът на прозрачност може да бъде ограничен в случаите, определени със закон, както и при мотивирано искане на икономическия оператор за поверителност на предоставената от него информация.</i>	В чл. 4, ал. 2 следва да се прецизират хипотезите, в които „при изискване“ на икономическия оператор може да се ограничава принципът на прозрачност при предоставяне на информация, съдържаща техническа или търговска тайна
3.	<u>Раздел III. Видове концесии</u> <i>Чл. 6. (3) Според органа, който ги възлага, концесиите са държавни или общински. Когато се възлага от два или повече публични органа, концесията е съвместна концесия.</i>	В чл. 6, ал. 3 - считаме, че е удачно да се запази подходът на сега действащия Закон за концесиите, т.е. видът на отделните видове концесии (държавна общинска, смесена) да се определя спрямо собствеността на обекта на концесията, а не според концедента.
4.	<i>Чл. 7. (1) Концесията за строителство е публично-частно партньорство, при което публичен орган възлага на икономически оператор изпълнение на строителство, срещу което предоставя на икономическия оператор правото да експлоатира строежа при поемане на оперативния риск. (2) Строителство е: 1. изпълнението или едновременното проектиране и изпълнение на строеж, или 2. изпълнението или едновременното проектиране и изпълнение на строителни и</i>	Чл. 7, ал. 1 – да се допълни, че правото на експлоатация е за периода на концесията. Считаме, че не е удачно да се дава различна дефиниция на понятието „строеж“, а следва да се ползва тази в Закона за устройство на територията, тъй като формално същата не противоречи на тази, съдържаща се в Директивата.

	<p>монтажни работи и дейности, посочени в приложение № 1, чрез които съществуващ строеж се реконструира, преустройва, възстановява или му се извършва основен ремонт, или</p> <p>3. изпълнението на строителни и монтажни работи за извършване на текущи ремонти и за поддържане на съществуващ строеж в експлоатационна годност.</p> <p>(3) Строеж е резултатът от строителни и монтажни работи, който е достатъчен сам по себе си да изпълнява самостоятелно икономическа или техническа функция.</p> <p>(4) Правото на икономическия оператор да експлоатира строежа включва получаването на приходи от предоставяни чрез строежа услуги и/или от извършването на друга стопанска дейност със строежа.</p>	
5.	<p>Чл. 13. (1) Независимо от предмета ѝ, всяка концесия може да бъде определена от концедента като запазена концесия.</p> <p>(2) Запазена е концесията, която се изпълнява по програми за създаване на защитени работни места на хора с увреждания или хора в неравностойно положение.</p> <p>(3) Концесионер на запазена концесия може да бъде само икономически оператор, най-малко 30 на сто от работниците и служителите на когото са хора с увреждания или хора в неравностойно положение.</p>	<p>В чл. 13, относно „запазени концесии” следва да се предвидят механизми срещу злоупотреба с това право на концедента.</p>
6.	<p>Раздел V. Субекти</p> <p>Чл. 21. (2) Изискване за учредяване на проектно дружество може да бъде поставено от концедента като условие, когато участникът, определен за концесионер, е група от икономически оператори. В този случай икономическите оператори, участвали в процедурата за определяне на концесионер като група, записват целия капитал в съотношението, посочено в офертата.</p>	<p>В чл. 21, ал. 2 – думата „записват“ да се замени с думата „придобиват“.</p> <p><u>Мотиви:</u> приложимост към всички капиталови дружества</p>
7.	<p>Чл. 22. (5) Частният съдружник отговаря солидарно с публично-частното дружество</p>	<p>В чл. 22, ал. 5 – следва да се уреди отговорността и</p>

	<i>за изпълнението на договора.</i>	на публичния съдружник, не само на частния.
8.	<u>Раздел VI. Изключения</u>	<p>Удачно е, да се запази текста на чл. 12, ал. 1 на сега действащия Закон за концесиите, който съдържа законова делегация към разпоредбите на концесиите в различните секторни закони.</p> <p>Разпоредбата на чл. 25 от Проектозакона предвижда, че Законът за концесиите няма да се прилага по отношение на договори за търсене и проучвания и концесии за добив по Закона за подземните богатства. Последният закон обаче не съдържа клаузи за изменение на такива договори, а досега препращаше към уредбата на сега действащия Закон за концесиите. Това означава, че в Закона за подземните богатства ще остане празнина и това може да породи несигурност както за съществуващи, така и за нови договори за търсене и проучване и концесии за добив за подземни богатства. Затова считаме, че трябва да се предвиди адекватно изменение на Закона за подземните богатства в тази връзка.</p> <p><u>Мотиви:</u> прецизност и пълнота на уредбата; предотвратяване на несигурност в стопанския оборот.</p>
9.	<u>Раздел VII. Финансово-икономически елементи на концесията</u>	<p>В чл. 29 да се предвиди приемането на подзаконов акт, съдържащ методология или други указания, със задължителен характер, които да дефинират обективните методи за изчисляване на прогнозната стойност. Удачно е те да бъдат базирани на финансово-икономически анализ, така както е предвидено задължение за подготовка на такъв, когато предложението за възлагане на концесия е на икономически оператор (чл. 56, ал. 1).</p> <p>Също така, законодателят би могъл да въведе изрично в Допълнителните разпоредби поне обща дефиниция на понятието „обективен метод“.</p>
	<p><i>Чл. 29. (1) Прогнозната стойност на концесията се изчислява въз основа на обективен метод, посочен в документацията за концесията.</i></p> <p><i>(2) Методът за изчисляване на прогнозната стойност на концесията не може има за цел определяне на концесията като концесия без трансграничен интерес, за да бъдат заобиколени правилата на този закон.</i></p> <p><i>(3) Когато при провеждане на процедурата за определяне на концесионер първоначално определената прогнозна стойност се увеличи с повече от 20 на сто, за стойност на концесията се счита прогнозната стойност към датата на определяне на концесионера. Когато тази стойност на концесията се окаже равна или по-висока от европейския праг, процедурата за определяне на концесионер се прекратява, ако е проведена по правилата за концесия</i></p>	

	<i>без трансграничен интерес.</i>	
10.	<p><i>Чл. 30. (1) При концесиите за строителство и при концесиите за услуги се поддържа икономически баланс на концесията, който представлява равновесието между ползите за концесионера и концедента при поетите от тях рискове.</i></p> <p><i>(2) Определеният с договора икономически баланс на концесията се поддържа през целия срок на концесионния договор.</i></p>	<p>В чл. 30, ал.1 – защо концесиите за ползване са изключени от приложното поле на тази разпоредба? Как се проследява наличието на икономически баланс за целия период на договора? На какъв период се проследява и от кого (чл. 30, ал. 2)?</p>
11.	<p><i>Чл. 32. (1) Приходите на концесионера от експлоатацията на строителството и на услугите се формират от плащания от потребителите, от потребителите и концедента или само от концедента.</i></p> <p><i>(2) Плащане от концедента може да се предвиди в следните случаи:</i></p> <p><i>1. когато за предоставяните от концесионера услуги не се дължат преки плащания от потребители или от други лица, или ако се дължат такива плащания - не е предвидено концесионерът да ги получава;</i></p> <p><i>2. когато се цели постигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера;</i></p> <p><i>3. при държавно регулирани цени на услугите, които се предоставят от концесионера.</i></p>	<p>С оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, препоръчваме законодателят да дефинира изрично в Допълнителните разпоредби понятието „социално приемлива цена“ или поне да се въведат конкретни законови параметри за определянето на такава цена.</p>
12.	<p><i>Чл. 33. (2) Дължимостта на концесионно възнаграждение се определя от концедента във всеки конкретен случай в зависимост от:</i></p> <p><i>1. справедливото разпределение на икономическата и финансовата изгода от концесията между концедента и концесионера;</i></p> <p><i>2. постигането на социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията.</i></p>	<p>В чл. 33, ал. 2 - предлагаме думите „определя от концедента във всеки конкретен случай“ да бъдат заменени с думите „предвижда в документацията за концесията и договора за възлагане на концесия“.</p> <p>Също така, с оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, препоръчваме законодателят да дефинира изрично в Допълнителните разпоредби понятията:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „икономическа и финансова изгода“; и - „социално приемлива цена“ или поне да се въведат конкретни законови параметри за определянето на такава цена.
13.	<p><i>Чл. 34. (1) Всяка концесия се предоставя за определен срок. Максималният срок на концесията се определя от концедента с</i></p>	<p>В чл. 34, ал.5 – относно концесиите за ползване да се запази сегашния срок до 35 г., регламентиран в сега действащия Закон за концесиите, или да се</p>

<p>обявлението за откриване на процедурата.</p> <p>(2) Максималният срок на концесията не може да надвишава времето, необходимо на концесионера за възвръщане на направените инвестиции и на разходите по експлоатация на строежа или на услугите и за получаване на доход от вложения капитал, при отчитане на прогнозирания икономически баланс и на цената на услугите, които ще се предоставят. В максималния срок се включват и всички удължавания, допуснати с всяка възможна опция или клауза за преразглеждане. Максималният срок трябва да е определен по начин, който да не води до ограничаване на конкуренцията.</p> <p>(3) Когато определеният от концедента максимален срок за концесия за строителство или за концесия за услуги е равен или надвишава 50 години, процедурата за определяне на концесионер може да се открие след решение на Народното събрание, с което се разрешава възлагането на концесията за така определения срок.</p> <p>(4) За общински концесии за строителство и концесии за услуги, при които определеният от концедента максимален срок е равен или надвишава 25 години, процедурата за определяне на концесионер може да се открие след решение на общинския съвет, прието с мнозинство от две трети от общия брой на съветниците. В случай че срокът е равен или надвишава 50 години, за откриване на процедурата е необходимо и разрешение по ал. 3.</p> <p>(5) Максималният срок на концесия за ползване не може да бъде по-дълъг от 25 години, освен ако със закон не е предвиден друг срок.</p> <p>(6) Срокът на концесията е винаги отделен критерий за възлагане, като конкретната му продължителност се определя в процедурата за определяне на концесионер и не може да надвишава максималния срок, определен с обявлението за откриване на процедурата.</p>	<p>предвиди възможност за удължаване на предвидения срок, съобразно спецификата на конкретната концесия. Целта на това предложение е да се запази и стимулира свободната пазарна конкуренция между стопанските субекти.</p>
--	---

По Глава втора. Стратегическо развитие и планиране на концесиите.

Мониторинг, управление и контрол

14.	<p><i>Чл. 38. (2) Координационният съвет се състои от председател – заместник министър-председател, и от членове: заместник-министри, изпълнителният директор на АПСК, председателят на Сметната палата, директорът на АДФИ, директорът на специализираната дирекция от АМС и изпълнителният директор на Националното сдружение на общините.</i></p>	<p>В чл. 38, ал. 2 – предлагаме представители на неправителствения сектор, например Американска търговска камара и други, да имат достъп като наблюдатели до работата и заседанията на Координационния съвет.</p> <p><u>Мотиви:</u> прозрачност на концесионирането, обратна връзка с бизнеса.</p>
15.	<p><i>Чл. 39. (2) Министърът на финансите изпълнява държавната политика относно ефективното и ефикасното разходване на публични средства при планирането и изпълнението на концесиите, като:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. дава писмени указания относно финансово-икономическите елементи на концесията при извършване на подготвителните дейности и при изпълнение на концесионните договори;</i> <i>2. прави предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно финансово-икономическите елементи на концесиите;</i> <i>3. одобрява ежегодно план-сметка за финансиране на разходите по държавните концесии;</i> <i>4. извършва предварителна оценка относно бюджетната поносимост на проектите за държавни концесии с плащания от концедентите преди включването им в Плана за действие за държавните концесии, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 35;</i> <i>5. изразява становище относно финансово-икономическите елементи на проектите за държавни и общински концесии с плащания от концедентите преди откриването на съответната процедура за определяне на концесионер;</i> <i>6. може да изпраща наблюдател, който присъства на заседанията на комисиите за провеждане на процедура за определяне на концесионер без право на глас.</i>	<p>В основния текст на чл. 39, ал. 2 да се уточни каква е правната сила на указанията на министъра на финансите – задължителни ли са.</p>
16.	<p><i>Чл. 41. Специализираната дирекция от АМС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>9. дава методически указания – общи и по</i>	<p>В чл. 41, т. 9 не е уточнено с какъв характер са методическите указания (задължителни ли са за</p>

	<p>запитвания от концеденти, и публично предоставя информация и насоки по прилагането на този закон, за което не се събират такси;</p>	<p>изпълнение или служат като насока?)</p>
17.	<p>Чл. 42. (1) Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол осъществява независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори.</p> <p>(2) Контролът от АПСК включва планови проверки, които се извършват по одобрен от Министерския съвет план за работа за съответната година, както и извънредни проверки, възложени от Координационния съвет.</p> <p>(3) За резултатите от извършения контрол за всеки концесионен договор изпълнителният директор на АПСК изготвя доклад, който се връчва на концедента и на министъра на финансите. В 30-дневен срок от връчването концедентът представя доклада на Координационния съвет заедно с план-график за изпълнение на препоръките.</p> <p>(4) Изпълнителният директор на АПСК ежегодно изготвя обобщена информация за концесионните договори, върху които на АПСК е възложено да осъществява контрол. Информацията се представя на Координационния съвет с предложение за приемане на насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори.</p> <p>(5) При осъществяване на независимия външен контрол АПСК се подпомага от Министерството на финансите.</p>	<p>Чл. 42 – защо на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол се възлагат контролни функции? Това не е независим външен контрол.</p>
18.	<p>Чл. 45. (2) Планът за действие за държавните концесии, съответно Планът за действие за общинските концесии, се изготвя за всеки програмен период и съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. проектите, които ще се възлагат чрез концесии; 2. сроковете за изпълнение на проектите; 3. прогнозираните публични средства за реализация на проектите по размер и източници на финансиране, включително от Европейските структурни и инвестиционни фондове; 4. прогнозираните концесионни 	<p>Чл. 45, ал. 2 – в основния текст се използва понятието „програмен период“, без да има дефиниция каква е неговата продължителност.</p>

	възнаграждения.	
<u>По Глава трета. Възлагане на концесия</u>		
19.	<p><u>Раздел I Общи положения. Видове процедури</u></p> <p><i>Чл. 52. (3) При концесиите за социални и други специфични услуги концедентът свободно установява процедура за определяне на концесионер независимо дали концесията е със, или е без трансграничен интерес. Във всички случаи концедентът спазва принципите по чл. 4, ал. 1 и осигурява публикуване на предвидените за тези концесии обявления.</i></p>	<p>В чл. 52 предлагаме алинея 3 да отпадне и процедурите да се провеждат по общия ред.</p> <p><u>Мотиви:</u> прозрачност на концесионирането, поощряване на свободната конкуренция на пазара.</p>
20.	<p><u>Раздел II. Подготвителни действия</u></p> <p><i>Чл. 56. (1) Предложението на икономическия оператор за възлагане на концесия съдържа описание на предмета и на обекта на концесията, обосновка и финансово-икономически анализ.</i></p>	<p>Чл. 56, ал. 1 да се отнася не само за случаите, когато предложението за възлагане на концесията изхожда от икономически оператор, но и в случаите, когато се инициира служебно от съответния концедент.</p>
21.	<p><i>Чл. 57. (2) Според предмета и сложността на концесията при подготвителните действия може да се изготвят технически, финансово-икономически, правен и други анализи.</i></p> <p><i>Чл. 58. (1) В резултат от подготвителните действия се съставят обосновка относно законосъобразността и целесъобразността на концесията (обосновка на концесията) и проекти на обявление за откриване на процедурата за определяне на концесионер и на документация за концесията.</i></p>	<p>Чл. 57, ал. 2 и чл. 58, ал. 1: основните параметри, съдържащи се в предвидените анализи и/или обосновка да са публични и да се публикуват в НКР по партидата на съответната концесия.</p>
22.	<p><u>Раздел III. Условия за възлагане на концесията</u></p> <p><i>Чл. 60. (2) Основанията за изключване са: 1. влязла в сила присъда или друг влязъл в сила съдебен акт, с който кандидатът или участникът, или член на неговия административен, управителен или надзорен орган, или лице, което има правомощия да представлява, да взема решения или да упражнява контрол в рамките на тези органи, е осъден за което</i></p>	<p>В чл. 60, ал. 2, т. 1 да се заличи думата „административен“ или да се конкретизира за кого точно се прилага основаниято за изключване.</p> <p><u>Мотиви:</u> Доколкото е безспорно кои са членовете на управителните и надзорните органи в юридическите лица, то това не е така за „административните“ органи. Наличието на подобни текстове ще препятства практическото прилагане на закона.</p>

	<i>и да е от следните престъпления:....</i>	
23.	<i>Чл. 60. (2) Основанията за изключване са: 2. влязъл в сила съдебен или административен акт, с който е установено, че кандидатът или участникът не е изпълнил задължения, свързани с плащането на данъци или на социалноосигурителни вноски в държавата, в която е установен, или в Република България;</i>	В чл. 60, ал. 2, т. 2 да се заличи изричното посочване на Република България, тъй като не е направено при изброяване на останалите основания за изключване.
24.	<i>Чл. 60. (3) Основание за изключване е и всяко от следните обстоятелства, установено от концедента при провеждане на процедурата за определяне на концесионер и удостоверено с надлежни доказателства: ... 2. опит на кандидата или участника да упражни непозволено влияние върху процеса на вземане на решения от концедента, да получи поверителна информация, която може да му даде неоправдано предимство в процедурата за определяне на концесионер, или да предостави подвеждаща или изопачена информация, която може да окаже съществено влияние върху решенията по отношение на изключването, подбора или възлагането;</i>	Формулировката в чл. 60, ал. 3, т. 2 допуска субективизъм – не е ясно как би могло надлежно да се докажат опитите на кандидата или участника да упражнява непозволено влияние върху процеса на вземане на решения от концедента. Би следвало, в случаи на представяне на документи с невярно съдържание или оказване на влияние върху представители на администрацията, извършваща подготвителните действия по възлагането на концесията, да се сезират съответните държавни органи за ангажиране на административна, респ. наказателна отговорност на икономическия оператор.
25.	<i>Чл. 64. При концесиите без трансграничен интерес концедентът може да не поставя изисквания към професионалните или техническите възможности на кандидатите или участниците и/или към тяхното финансово и икономическо състояние.</i>	Чл. 64. Категорично възразяваме за възможността да не се поставят изисквания към професионалните или техническите възможности на кандидатите или участниците и/или към тяхното финансово или икономическо състояние. Настояваме изискването да бъде идентично като при концесиите с трансграничен ефект (чл. 62, ал. 1 от Законопроекта).
26.	<i>Чл. 69. (1) Срокът на концесията и размерът на плащанията от концедента, когато такива се предвиждат, винаги са критерии за възлагане. (2) Като критерии за възлагане може да се определят: 1. изисквания, свързани с предмета на концесията, като: а) качество на строителството и/или на</i>	В чл. 69, ал. 1 предлагаме след израза „срокът на концесията” да се добави запетая (,) и изразът „размерът на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено”. В чл. 69, ал. 2 предлагаме след израза „критерии за възлагане” да се добави изразът „или условия за изпълнение на концесията“, в съответствие с разпоредбата на (64) от Преамбюла на Директива

<p>управлението и поддържането на обекта на концесията;</p> <p>б) качество на предоставяните услуги;</p> <p>в) най-ниска цена на строителството;</p> <p>г) най-ниска цена на предоставяните услуги;</p> <p>д) технически предимства, в това число техническо оборудване и материално-техническа база;</p> <p>е) функционални характеристики и/или характеристики на строителството, и/или на услугите;</p> <p>ж) срок на завършване на строителството;</p> <p>з) срок на предоставяне на услугите при минимално определено от концедента ниво на качеството;</p> <p>2. мерки над нормативно определените за опазване на околната среда, когато такива са необходими;</p> <p>3. социални критерии;</p> <p>4. енергийна ефективност;</p> <p>5. критерии, свързани с иновациите;</p> <p>6. размер на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено;</p> <p>7. други в зависимост от особеностите на концесията.</p>	<p>2014/23/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия.</p> <p>Също така, предлагаме да отпаднат следните букви от разпоредбата на чл. 69, ал. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - От точка 1. да отпаднат букви „в) най-ниска цена на строителството;“ и „г) най-ниска цена на предоставяните услуги;“, с цел да се гарантира най-доброто съотношение „качество-цена“ при възлагането на концесии. - Да отпадне точка „3. социални критерии;“ или законодателят да дефинира подробно какво точно има предвид. - Предвид горепосоченото ни предложение този критерий да се въведе като задължителен в ал. 1, съответно да отпадне точка „б. размер на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено;“ - Да отпадне точка „7. други в зависимост от особеностите на концесията.“, с цел да се предотврати определянето на излишни критерии от страна на концедента и да се гарантира равен достъп на стопанските субекти до концесиите.
<p>27. <u>Раздел V. Комисия за провеждане на процедурата за определяне на концесионер</u></p> <p><i>Чл. 82. (1) Със заповедта за назначаване на комисията концедентът определя и едно или повече длъжностни лица, които подпомагат комисията технически и осъществяват комуникацията с икономическите оператори, кандидатите или участниците, както и един или повече консултанти, които подпомагат комисията експертно, и лице с осигурен достъп до НКР, което открива и поддържа партията на процедурата.</i></p> <p><i>(2) За консултанти се определят длъжностни лица или външни експерти – физически или юридически лица, които имат квалификация и/или професионален опит, свързани с дейностите, включени в предмета на концесията, или професионален опит във възлагането на концесии. Консултантите подпомагат комисията срещу възнаграждение при</i></p>	<p>По отношение на състава на комисията, в това число и привличане на външни консултанти, ред за вземане на решения, особено мнение и пр., биха могли да се използват действащите текстове на Закона за обществените поръчки (обн. ДВ. бр.28 от 6 Април 2004 г.)</p> <p>Предложените разпоредби на чл. 82 на проекта на Закон за концесиите поставят редица въпроси – например – какво могат да правят консултантите, какъв характер имат техните виждания по отношение на членовете на комисията? Трябва ли комисията да се аргументира ако взема решения в противовес на експертната оценка на консултантите?</p> <p><u>Мотиви:</u> прозрачност на концесионирането, поощряване на свободната конкуренция на пазара.</p>

	<p>условията по чл. 80, ал. 8. (3) За длъжностните лица и консултантите се прилагат изискванията по чл. 80, ал. 5 и 6.</p>	
28.	<p><u>Раздел VI. Комуникация при провеждане на процедурата за определяне на концесионер</u></p> <p><i>Чл. 84. (1) За обмен на информация и съобщения чрез електронни средства концедентът осигурява система от инструменти и устройства (електронна комуникационна система). Електронната комуникационна система трябва да е недискриминационна, общодостъпна и оперативно съвместима с широко използваните продукти на информационните и комуникационните технологии и да не ограничава достъпа на икономическите оператори до процедурата за определяне на концесионер.</i></p>	<p>В чл. 84, ал. 1 не е ясно какво се има предвид под „електронна комуникационна система“. С оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, считаме за необходимо текстът да се прецизира и законодателят да конкретизира какво представлява „електронната комуникационна система“.</p>
29.	<p><u>Раздел VII. Заявления и оферти</u></p>	<p><u>Принципни коментари по отношение на подаване на оферти и заявления:</u></p> <p><u>По отношение на видовете документи:</u> (чл. 88, ал. 1) Не виждаме ползата да съществуват два документа с частично идентично състояние: „предложение“ и „обвързващо предложение“. Предлагаме да има единен документ – „Техническо предложение“ или „Техническа оферта“.</p> <p><u>По отношение на носителя, на който се представят документите:</u> Не е удачно част от документите да се подават на електронен носител, друга част на хартиен. Ако се предвижда изцяло електронно кандидатстване, то този раздел има нужда от цялостна редакция. Ако не се предвижда електронно подаване на оферти, представянето на част от документите на електронен носител е безсмислено.</p> <p><u>По отношение на формата:</u> В проекта на закон е посочено (чл. 89, ал. 2), че Заявлението се представя само като електронен документ, подписан с електронен подпис, но не е предвидено да се подава по електронен път, т.е. предполага се че ще бъде част от хартиената оферта.</p>

30.	<p>Чл. 86. (1) Заявлението съдържа:</p> <p>4. изявление, с което се декларира отсъствие на основание за изключване относно кандидата или участника и посочените подизпълнители;</p> <p>5. изявление, с което се декларира съответствие с условията за участие на кандидата или участника и на посочените подизпълнители;</p>	<p>Чл. 86, ал. 1, т. 4-5 да се опишат като приложения към заявлението. Често лицата, които подписват тези декларации са повече от едно, освен това самото изявление може да се подпише от пълномощник. Ако се запази изискването заявлението да се представя само на електронен носител и да е подписано с електронен подпис, технически е на практика неизпълнимо.</p>
31.	<p>Чл. 88....</p> <p>(2) Предложението съдържа:</p> <p>...</p> <p>3. финансово-икономически модел, включващ анализ на паричните потоци на концесията;</p> <p>4. доказателства за осъществимостта на направените предложения по критериите за възлагане;</p> <p>5. имената и професионалната квалификация на лицата, които ще отговарят за изпълнението на концесионния договор, когато това е определено като изискване при концесии с трансграничен интерес, освен концесиите за социални и други специфични услуги;</p> <p>(3) Обвързващото предложение съдържа резюме на конкретните предложения по критериите за възлагане.</p>	<p>Чл. 88, ал. 2, т. 4 частично дублира целта на мотивите, които се изискват в т. 3</p> <p>Чл. 88, ал. 2, т. 5: да се заличат думите „при концесии с трансграничен интерес“ (липсата на трансграничен интерес не обуславя занижаване на критериите за гарантиране на националния такъв).</p> <p>Текстът в чл. 88, ал. 3 да се заличи.</p>
32.	<p>Чл. 90. (2) Когато с обявлението е допуснато използването на чужд език, заявленията и офертите се представят и в превод на български език.</p> <p>(3) Документите, които се прилагат, се представят на езика на тяхното издаване заедно с превод на български език.</p>	<p>В чл. 90, ал. 2 и 3 не е посочено какъв е преводът – това означава, че могат да се представят и документи, преведени от самите икономически оператори без каквито и да са заверки от оторизирани преводачи.</p>
33.	<p><u>Раздел VIII. Действия на комисията при провеждане на открита процедура</u></p> <p>Чл. 96. (1) След изтичане на срока за получаване на заявления и оферти комисията в закрито заседание отваря получените в срок заявления и извършва действия по допускане на участниците.</p> <p>(2) Допускането на участниците до участие в процедурата се извършва след проверка от комисията относно:</p> <p>1. наличието на основание за изключване за</p>	<p>Чл. 96 – предлагаме заседанието на комисията да бъде публично.</p> <p><u>Мотиви:</u> прозрачност на концесионирането.</p>

	<p>участника и за посочените в заявлението подизпълнители, и</p> <p>2. изпълнението на условията за участие от участника, а когато е приложимо – и от посочените в заявлението подизпълнители.</p>	
34.	<p>Чл. 99. (1) Комисията приключва действията по допускане на участниците с мотивирано решение, с което:</p> <p>1. отстранява от участие в процедурата участник, за когото е налице основание за изключване, или който не отговаря на условията за участие;</p> <p>2. допуска разглеждане на офертите на участниците, които не са отстранени от участие.</p> <p>(2) Комисията съставя протокол за отварянето на заявленията, както и за извършените действия по допускане на участниците.</p> <p>(3) Решението на комисията за отстраняване на участник се съобщава в деня на отваряне на офертите и не подлежи на самостоятелно обжалване.</p>	<p>В чл. 99 да се обмисли още веднъж удачно ли е комисията да взема решение дали да допусне или да отстрани участник или да може да предложи на концедента да вземе решение в този смисъл.</p>
35.	<p>Чл. 100. (1) В деня и часа на отваряне на офертите комисията провежда открито заседание, на което може да присъстват участниците или техни представители и други лица.</p> <p>(2) В откритото заседание комисията съобщава решението, с което е приключила действията по допускане на участниците, и отваря пликите с обвързващите предложения от допуснатите за разглеждане оферти по реда на завеждането на офертите във входящия регистър.</p> <p>(3) Отворените обвързващи предложения се прочитат от член на комисията и се подписват на всяка страница от член на комисията и от изявили желание участници или техни представители.</p>	<p>В чл. 100 предлагаме при отваряне на офертите да има възможност да присъстват представители на външни лица (напр. представители на медиите).</p> <p><u>Мотиви:</u> прозрачност на концесионирането.</p>
<u>По Глава четвърта. Изпълнение на концесия</u>		
36.	<u>Раздел I. Сключване на концесионния договор</u>	<p>В чл. 123, ал. 3 да се заличат думите „може да“ и текстът да придобие следната редакция „С договора се определят обстоятелствата от</p>

	<p>Чл. 123. (3) С договора може да се определят и други обстоятелства от фактически или правен характер, свързани с обекта на концесията, строителството и/или услугите, при настъпването или изменението на които може да се наруши икономическият баланс на концесията.</p> <p>...</p> <p>(4) При нарушаване на икономическия баланс всяка от страните по концесионния договор може да поиска изменение на договора за възстановяване на икономическия баланс, когато изменението е предвидено с клауза за преразглеждане. Искането се отправя към другата страна с мотивирано предложение, което съдържа комплексен анализ на обстоятелствата, довели до нарушаване на икономическия баланс, и обосновава предложените изменения и съответствието им с клаузата за преразглеждане.</p>	<p>фактически или правен характер, свързани с обекта на концесията, строителството и/или услугите, при настъпването или изменението на които може да се наруши икономическият баланс на концесията”.</p> <p>В чл. 123, ал. 4 не са уредени хипотезите, в които е нарушен икономическият баланс, но:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ никоя от страните не поиска изменение; ○ изменението не е предвидено с клауза за преразглеждане; ○ една от страните поиска изменение, но не се постигне съгласие между страните.
37.	<p>Чл. 124. (3) В деня на изпращането на обявлението определено от концедента длъжностно лице открива в НКР партията на концесията и публикува в нея решението за определяне на концесионер и концесионния договор. В публикувания в НКР концесионен договор се заличава защитената със закон информация, чувствителната търговска информация, както и информацията, определена от концесионера като поверителна.</p>	<p>В чл. 124, ал. 3 предлагаме партията да не се открива за концесията, а за съответния концедент - това улеснява възможностите за справки и проследяване на цялостния процес – от стартиране на процедурата до нейното възлагане/прекратяване, както и последващо изменение.</p>
38.	<p>Чл. 131. (1) При изпълнение на концесионния договор концедентът осъществява мониторинг и контрол на изпълнението на задълженията на страните, както и одит на концесионера. За целта концесионерът изпраща на концедента отчет за изпълнението на концесионния договор в срок и със съдържание, определени с концесионния договор.</p>	<p>В чл. 131, ал. 1 не е уточнено какъв одит провежда концедентът, по какъв законов ред и процедури.</p>
<p><u>По Глава шеста. Обжалване. Иск за обявяване недействителността на концесионен договор. Иск за присъждане на обезщетения. Алтернативни санкции.</u></p>		
39.	<p>Чл. 156. (1) На обжалване по реда на тази глава подлежи всяко решение на</p>	<p>В чл. 156, ал. 1 и чл. 160, ал. 1 да се обмисли още веднъж удачно ли е комисията да взема решение</p>

<p>концедента по процедурата за определяне на концесионер, както и решенията на комисията за отстраняване на кандидати от участие в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог.</p> <p>Чл. 160. (1) В 3-дневен срок от получаването на жалбата, съответно от отстраняването на нередовностите, председателят на КЗК образува производство, служебно конституира страните и определя член на КЗК, който наблюдава проучването и при необходимост дава указания.</p>	<p>дали да допусне или да отстрани участник или да може да предложи на концедента да вземе решение в този смисъл.</p>
---	---

По Глава осма Национален концесионен регистър

<p>40. Чл. 192. ....</p>	<p>Предлагаме партията да не се открива за концесията, а за съответния концедент – това улеснява възможностите за справки и проследяване на цялостния процес – от стартиране на процедурата до нейното възлагане/прекратяване, както и последващо изменение.</p>
--------------------------	--

По Преходни и заключителни разпоредби

<p>41. § 5. ... (3) За подизпълнителите по концесионни договори, сключени до влизането в сила на закона, се прилагат разпоредбите на този закон независимо от уговореното с договора.</p>	<p>§ 5. ал. 3 – разпоредбата следва да се премахне, защото противоречи на ал. 2. Не може спрямо дългосрочни договори да се прилага уредба, която изцяло преурежда обществените отношения.</p>
<p>42. § 6. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>9. В чл. 151, ал. 2: а) в т. 1 буква „б“ се отменя;</p>	<p>По отношение на разпоредбите на § 6, за изменение на Закона за водите, принципните и конкретни бележки и предложения с пряк ефект върху сектора бутилирани натурални минерални води и безалкохолни напитки, съдържащи натурални минерални води, са както следва:</p> <p>i. По т.4, буква в), във връзка с изменения в чл. 47, ал.4 – думите „концесионна територия“ следва да се заменят с „обекта на концесията“.</p> <p>Редакцията ще внесе яснота в контекста на спецификата на обекта на концесия - водни обекти – находища на минерални води;</p> <p>ii. Не подкрепяме предлагания подход, заложен с т.8, а именно отпадане на разпоредбите на глава шеста „Концесионен режим“ чл.93-чл.102е от Закона за водите. Обръщайки внимание на спецификите, съпътстващи както подготовката,</p>

<p><i>б) в т. 2:</i> <i>аа) създава се нова буква „ж“:</i> <i>„ж) изпълнява правомощията на концедент за концесии за добив на минерални води - изключителна държавна собственост;“</i> <i>бб) буква „з“ се отменя;</i> <i>вв) буква „о“ се отменя.</i></p>	<p>така и провеждането на процедури по концесиониране на находища на минерална вода с цел бутилиране – като концесии за ползване, считаме, че за необходимо запазването на специални законови разпоредби, които да конкретизират общия ред и основните принципи, постановени със Закона за концесиите. Този подход контрастира напр. с измененията на разпоредбите на ал.6 на чл. 47, където се запазват специфични разпоредби, определящи критериите с най-голяма относителна тежест при провеждането на процедури за възлагане на концесия за добив на минерални води – различни от заложения в Закона за концесиите общ ред. Освен това този подход поражда неясноти, несигурност и оставя открити въпроси за приложимостта на общите законови разпоредби на ЗК за сектора;</p> <p>iii. По т. 9 за изменение на чл. 151, ал.2, т.2, на Закона за водите: не става ясно защо е необходимо да се отмени буква „з“ и „о“;</p>
--	---

Приложение № II

Препоръки за развитие на публично-частните партньорства в България

Необходимостта от ПЧП проекти в страната е значителна. Въпреки че приоритетите на последните няколко правителства бяха фокусирани върху развитие на инфраструктурата в страната, посредством фондове на ЕС и съфинансиране от държавния бюджет, тя продължава да бъде значително недоразвита и остаряла. Някои примери за това са:

- Транспортната инфраструктура в България е под стандартите на ЕС, напр. пенетрацията на магистрали в страната е една от най-ниските в Европейския съюз; поддръжката на второстепенните пътища все още не е добра; необходими са значителни инвестиции в пристанища, тунели, пътна инфраструктура, др.
- Модернизацията на водната инфраструктура изисква осигуряване на значително финансиране през следващите 5-10 години, надвишаващо наличните средства по програми, финансирани от ЕС или държавния бюджет. Междувременно предоставянето на публични услуги остава в риск, напр. налице са високи нива на водни загуби, капацитетите на язовирите намаляват, съществуват рискове от недостиг на вода в много райони страната, и.т.н
- Социалната инфраструктура (в т.ч. административни сгради, училища, детски градини, болници, др.) в цялата страна е под средните стандарти на ЕС, като инвестициите в нея са недостатъчни.

Недоразвитата инфраструктура в страната оказва негативно влияние върху икономиките на регионите и цялото общество, като част от преките и непреки ефекти от това включват: забавяне в развитието на регионите, миграция, високи бюджетни и социални разходи, загуба на преки инвестиции, ниско ниво на развитие на човешките ресурси. Публично-частното партньорство е ефективен инструмент, който може да бъде използван успоредно с фондовете на ЕС и държавния бюджет, за да се ускорят преките инвестиции в инфраструктура и подобри качеството на публичните услуги в България.

Основавайки се на международния опит, няколко са необходимите движещи фактори за успешна дългосрочна програма за публично-частни партньорства в България, в т.ч.:

- Политическа и обществена подкрепа. Без сериозна и дългосрочна политическа воля и обществен консенсус, устойчивостта на всеки ПЧП проект е в значителен риск. През последните няколко години ангажиментите и действията на българските правителства по отношение на насърчаване на ПЧП проекти не са последователни. Независимо от плановете на различни правителства, няколко проекта бяха забавени (напр. концесията за Летище София, Пристанище Варна) или отменени. Необходимите дейности за проектно планиране, съгласно изискванията на действащия Закон за публично-частното партньорство не бяха изпълнени. В резултат на това, приемствеността и предвидимостта по отношение на планирани или потенциални бъдещи ПЧП проекти намаля, което се отрази негативно на интереса на частните инвеститори.

- Ефективен и прозрачен процес на възлагане (и законодателство). Предвид относително високите разходи на частните партньори за участие в тръжни процедури за ПЧП и дългосрочният ангажимент в такива схеми, всеки отговорен и с добра репутация частен
- партньор би имал интерес от такива възможности единствено в страни с предвидими, ефективни и прозрачни правила и процедури. Също така имайки предвид очакваните корупционни проблеми и ниската ефективност на процесите по възлагане, които исторически се наблюдават в много публични търгове, считаме, че са необходими сериозни усилия и допълнителни реформи, за да се постигнат задоволителни, сравними по качество с ЕС нива на процеси и процедури по възлагане.
- Административен капацитет за инициране, подготовка, договаряне и възлагане на ПЧП проекти. Схемите за публично-частни партньорства включват множество страни, сложни инвестиции, операционни и финансови структури с дългосрочен ефект, които изискват обучени и опитни екипи, обикновено концентрирани в специализирани ПЧП дирекции/агенции. В България е възприет по-децентрализиран подход, като резултатите до момента не са особено позитивни: няма иницирани проекти по Закона за публично-частното партньорство; наблюдават се закъснения в подготовката на големи концесии и определени регионални проекти; през последните няколко години няма успешни примери за ПЧП в страната.

Ние, в Американска търговска камара, считаме че необходимостта от ПЧП проекти в страната е очевидна, но се изискват значителни усилия за насърчаване, инициране и създаване на ефективна среда и практика за такива партньорства. Този процес изисква сериозна политическа и обществена ангажираност, прозрачно законодателство и процедури по възлагане, ефективен подход и значителен административен капацитет. Не на последно място, необходим е дългосрочен, ясен и подробен план за действие, който ще осигури необходимата прозрачност и предвидимост за частните партньори.